

A BUDAI VÁR TÖRTÉNETE

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Osztályozás

Tárgy: 9. 439

Szerző: H. J.

Cím: A Budai Vár története

Személy:

Helyszám:

"1530"/"1670"

Forrás:

Magyar Vasárnap

(Hely)

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

1950. IX. 17.

Budapesti nyomató N.V. Közp. városháza — 1896/50

A nagy ostrom előtt

Budavára nyugodalmás és kedélyes élete Szokoli Musztafa basa erőszakos halála után teljesen megváltozott. Addig a háborúskodásnak csak a híre érkezett Budára, de azután folytonos nyugtalanságban éltek a várbeliek. Hát amikor megkezdődtek az ostromok!

Sok hadvezér szerette volna visszafoglalni Budavárát, azonban egy ilyen világraszóló diadal sokáig váratott magára. Egyetlen támadó vállalkozás sem sikerült. Már 1530-ban ötven napig eredménytelenül ostromolta Budavárát Rogendorf tábornagy tízezer emberrel, majd Felz Lénárd tábornok harminc napig és tizenegy év múlva, 1541-ben Rogendorfi megint visszatért Buda alá. Ismét eredménytelenül küzdött s már visszavonulásról gondolkodott, amikor megsejtesült és Somorján meghalt.

Legnagyobb lendülettel 1598-ban Mátyás főherceg vezette csapatait. Elfoglalta Obudát és a szinmagyar Schwarzenberg-erzed egészen a Kakas-kapuig (a mai Pálffy-térig) tört előre s megszállotta az alsó várfalon kívül lévő laktanyákat, fürdőket és raktárakat. A külső várfalon azonban már nem tudtak áthatolni, nemhogy Budavárba juthattak volna. Jól megcsináltatta Szokoli Musztafa huszonöt évvel azelőtt Budavár védelmi berendezését.

MINDEN TIZ EVBEN EGY OSTROM

Ettől az időtől kezdve átlag minden évtizedben egy-egy hatalmas ostromot élt át Budavára. A készletek sokszor kifogytak, a védősereg is lepadt, de a támadók vesztesége sem volt jelentéktelen, mert amikor visszavonultak, mindig egy-egy új temetőt hagytak a Vár körül. Sokszor a falakig sem juthattak el, mert a törökök az előretolt külső őrségeket és erődöket mindjobban és jobban megerősítették.

Igy tartott ez évtizedekig, míg az 1670-es évek végén Lotharingiai Károly olyan hatalmas ostromló hadsereg szervezéséhez fogott, amilyenre addig még nem volt példa. Már a harcosok létszáma is meglepetést keltett: Lotharingiai Károly százezer emberből álló ostromsereggel indult meg 1686-ban Buda ellen. Hamar elérte a külső erődöket, megsemmisítette azokat, majd a külső várfalat is elpusztította. A hatalmas sereg ott táborozott köröskörül a dombokon, Eörs, Alkeszó, Felkeszó, Kovácsi, Kalász félkörben.

MUNKÁBAN A KÉMEK

Lotharingiai Károly Eörsről a Farkasdomb alján lévő „Kék Farkas” bezárlóhelyig jött előre. (Ez a fogadó a mai Kékgolyó- és Városmajor-utca sarkán volt. Ma is egy régi épület van ott, tágas udvarral és a városmajorutcai részen vendéglővel. Ez a lebontott Tabánból odatelepedett „Három Hetes.”) Innen jól látták Budavár nyugati és déli falait s az állandó küzdelmet. A fővezér a Kék Farkas külön-szobájába hívatta a hírszerzők parancsnokát, Fröhlich János ezredest.

— Kik vannak a Várban? — kérdezte.
— Egyes, Ötös és Hetes — volt a

válasz. — Ők ottmaradtak utasításom szerint. Egyes, aki minden keleti nyelvet kitűnően beszélt, mint dervis el odafenn és már Abdihoz is bejutott. A legügyesebb ember azok között, akiket ebben a munkában láttam. Első kézből tudja Abdi hangulatát, hogy kinek vágatta le fejét, kezét, lábát. Ötös és Hetes változatlanul a Kanizsai-házban lakik, ott, ahol Petneházy, Thököly Imre budai megbízottja. A legrégebb lakók a házban, ők őrzik a titkos kijárást, amelyen Egyes már kétszer is megtette az utat a várfalak alatt.

— Nos akkor a hírszerzők közül válassz ki hét ügyes embert, akik megértik a várbeliek beszédét. Felmennek és megtudják, hogy a török lőszerkészlete elegendő-e és hogy hol a leggyengébb és hol a legerősebb Budavár fala.

A LEGÜGYESEBB HÍRSZERZŐK

Egyes, Ötös és Hetes a legügyesebb hírszerzők közé tartoztak. Hármuk közül Egyes volt a legmerészebb, Stambulból jött egy zarándokesoporttal, amelynek ő volt a vezetője. Már a második nap a basa elé juthatott. Sokszor napokig böjtölt, ilyenkor nem je-

lentkezett, nem is keresték. Ugy tudták, hogy valamelyik emetőben tartózkodik, ahol egy sírkamra mélyén van a lakóhelye.

Ötös és Hetes a Kalocsai-testvérek voltak. Bort árultak a Vár-utcán és a török katonák is vevőik közé tartoztak. A Kanizsai-házban laktak, gondozói voltak az épületnek, amelynek rejtélyes pincéi egyszer már szerephez jutottak Budavár történetében. Rogendorfi tábornagy a Kanizsai-ház pincéjébe vezető alagúton akart egy zászlóalj magyar puskást és két zászlóalj német lándzsást a Várba juttatni. A magyarok már egy évszázada tudtak erről a féltve őrzött titkos járatról, amelyet ebben az időben a Kalocsai-testvérekre bízott Fröhlich ezredes.

Ezen a titkos alagúton jártak ki a Várból az ostromló sereg kémei s ennek az alagútnak jelentős szerep jutott a győzelmes felszabadító ostrom során is. Miután Lotharingiai Károly kiadta az utasítást, hogy a hét kém mindenáron jusson be a Várba, ostromló seregeit visszavonta Buda falai alól, hogy távolabb várják meg a kémeik jelentéseit.

H. I.

Magyar Vasárnap

1950. szeptember 17.